

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA KŪNO KULTŪROS IR SPORTO DEPARTAMENTAS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

2004 m. gegužės 18 d. Nr. 1050-8-1
Vilnius

Santrauka

Kūno kultūros ir sporto departamentui (toliau – Departamentas) 2003 metams keturioms programoms vykdyti buvo patvirtinta 33003,7 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, gauta – 32994,1 tūkst. Lt, panaudota 32993,2 tūkst. Lt. Nepanaudota 0,9 tūkst. Lt suma buvo grąžinta į biudžetą.

Mes surinkome pakankamus audito įrodymus, kurie duoda pagrindą teigti, kad Departamente buhalterinė apskaita buvo tvarkoma nesilaikant apskaitos tvarkos, dėl to 2003 metų finansinės ataskaitos sudarytos neteisingai ir neparodo tikros ir teisingos įstaigos finansinės būklės.

Audito užduotis

Valstybinį finansinį auditą atlikome Valstybės kontrolės finansinio audito 5-ojo departamento direktorės 2003-11-10 pavedimu Nr. 1050-8-1.

Audituojamas subjektas – Kūno kultūros ir sporto departamentas - Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga, atliekanti kultūros ir sporto veiklos tarnybų reguliavimą.

Adresas: Žemaitės g. 6, 2675 Vilnius, identifikavimo kodas – 8862062.

Departamento steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Audituoju laikotarpiu Departamentui vadovavo generalinis direktorius Vytas Nėnius (nuo 2001 m. spalio 2 d.), Finansų skyriui – vyriausioji finansininkė Irena Andrijauskaitė (nuo 2002 m. rugpjūčio 13 d.).

Audito tikslas – nustatyti, ar Departamento 2003 metų finansinėse ataskaitose pateikiama išsami, teisinga, tikra ir tiksli informacija ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, ir atlikti sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto ir ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą, dalis.

Departamento ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus pateikta valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Auditą atlikome vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais.

Mes susipažinome su audituojamos įstaigos veikla, apskaitos sistema, ištyrėme vidaus kontrolės aplinką ir įvertinome riziką. Įvertinę, kad buhalterinė apskaita tvarkoma neteisingai, pagal audito programas atlikome ilgalaikio turto įsigijimo ir nurašymo, žemės apskaitos, pastatų apskaitos, sporto federacijoms skirtų biudžeto lėšų panaudojimo, nepaprastųjų išlaidų skirtų statybai ir rekonstrukcijai, kasinių ir faktinių išlaidų, sąskaitų uždarymo audito sričių didelės apimties savarankiškas (detalias) procedūras.

Mes nedalyvavome atliekant ilgalaikio turto metinę inventorizaciją Departamente, nes tuomet dar neatlikome audito. Dėl neteisingai vedamos įstaigos buhalterinės apskaitos, atlikdami kitas audito procedūras, negalėjome gauti pakankamai duomenų, patvirtinančių ilgalaikio turto likučius.

Mes neatsakome už Departamento išlaidų sąmatų vykdymo balanso likučių teisingumą pagal 2003-01-01 duomenis, nes neatlikome 2002 metų įstaigos audito.

Audituojamos įstaigos finansinės veiklos rezultatai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-21 nutarimu Nr. 62 „Dėl 2003 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ Departamentui 2003 metams keturių programų vykdymui buvo paskirta 33003,7 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų:

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	Programų vykdytojai				Iš viso:
		Kultūros ministerija	Departamentas	Lietuvos Olimpiniis sporto centras	Sporto organizacijos	
1.	1.6 „Kūno kultūros ir sporto politikos įgyvendinimas plėtojant konkursinį programinį finansavimą“	6183,5	279,4	900,0	5004,1	12367,0
2.	1.15 „Kūno kultūros ir sporto plėtra“	-	4032,1	510,0	12007,0	16549,1
3.	1.10 „Didelio meistriškumo sportininkų centralizuotas rengimas“	-	-	3752,9	-	3752,9
4.	1.16 „Specialioji kūno kultūros ir sporto veiklos skatinimo ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų paieškos programa“	-	-	334,7	-	334,7
	Iš viso:	6183,5	4311,5	5497,6	17011,1	33003,7

Departamentas 2003 metais biudžeto išlaidų sąmatą įvykdė 99,97 procento.

Klaidos, pažeidimai ir netikslumai, nustatyti audito metu

Departamento Finansų skyrius apskaitą tvarkė pagal apskaitos sistemą, kuri neatitinka Lietuvos Respublikos Buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX–574) reikalavimų ir 2001 m. kovo 16 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos nuostatų. Departamente nebuvo registruojamos sporto organizacijoms programų vykdymui skirtų lėšų faktinės išlaidos, nebuvo tvarkoma sporto organizacijoms perduoto ar iš biudžeto lėšų įsigyto ir sporto organizacijų naudojamo turto apskaita (šios organizacijos Departamento turtą apskaitė savo apskaitos registruose). Vadovaudamasi bendradarbiavimo tarp Departamento ir sporto organizacijų sutarčių 1.11 punktu sporto organizacijos teikė Departamentui biudžetinių įstaigų Išlaidų sąmatų vykdymo balanso (F. Nr.1). Šių formų aktyvo ir pasyvo sąskaitų likučius Departamentas sumuodavo prie savo ir pavaldžios įstaigos balanso (F. Nr. 1) atitinkamų sąskaitų likučių ir pateikdavo Finansų ministerijai.

Palyginus Departamento pateiktą metinį Išlaidų sąmatų vykdymo balansą su audito metu sudarytu balansu pagal Departamento apskaitos registrų ir pavaldžios įstaigos balanso duomenis nustatyta, kad Departamento pateikto metinio balanso sąskaitų likučių duomenys yra didesni **21706,1 tūkst. Lt** negu apskaitos registruose nurodytų sąskaitų likučių duomenys. Mes negalime patvirtinti to, kokia suma turėjo būti įtraukta į Departamento suvestinį balansą, nes Departamentas

neapskaitė 9593,7 tūkst. Lt ilgalaikio turto ir 2776,8 tūkst. Lt nusidėvėjimo, 115,5 tūkst. Lt atsargų, 158,1 tūkst. Lt trumpalaikio turto, 8,6 tūkst. Lt pinigų, 11648,0 tūkst. Lt išlaidų, 182,2 tūkst. Lt gautinų lėšų ir 278,1 tūkst. Lt mokėtinų lėšų. Po mūsų pastebėjimo Departamentas atliko sąskaitų likučių inventorizaciją, kad būtų nustatyta kokie aktyvai ir pasyvai priklauso Departamentui. Departamento generalinio direktoriaus 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. V-64 buvo atlikta turto inventorizacija ir surašyti tarpusavio skolų suderinimo aktai. Inventorizacijos metu nustatyta neapskaityto ilgalaikio turto 9579,61 tūkst. Lt, trumpalaikio turto 136,15 tūkst. Lt, medžiagų 111,11 tūkst. Lt, kreditorinio įsiskolinimo 59,0 tūkst. Lt ir patikslintos nebaigtos statybos 5508,15 tūkst. Lt sumos išlaidos.

Minėti neatitikimai rodo, kad ūkinių operacijų įforminimą ir registravimą Departamentas vykdė nesivadovaudamas Lietuvos Respublikos Būhalterinės apskaitos įstatymo (2001 m. lapkričio 6 d. IX-574) 12 straipsnio 1 punktu, 16 straipsnio 1 ir 3 punktais ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos (toliau – Tvarka) 16, 28, 30, 31, 51, 103, 162, 173, 209, 264, 268 punktais.

Departamentas metinėje finansinėje ataskaitoje (F. Nr. 5) pastatų likutį pateikė 10778,7 tūkst. Lt vertės, o analitinės ir sintetinės apskaitos registruose 5384,94 tūkst. Lt. Atlikę audito procedūras nustatėme, kad 4092,97 tūkst. Lt vertės lengvosios atletikos maniežo pastatas pagal teisinę registraciją priklauso VšĮ „Sportas ir poilsis“, o 343,35 tūkst. Lt vertės statiniai ir įrenginiai neteisingai apskaityti pastatų grupėje (010 subsąskaitoje). Finansinėje atskaitomybėje pastatų vertė pateikta **4436,32 tūkst. Lt** didesnė, apskaitos registruose 957,44 tūkst. Lt mažesnė. Po mūsų pastebėjimų Departamentas 2004 metų pirmo ketvirčio apskaitos registruose atliko ištaisomąsias apyvartas ir sumažino 010 subsąskaitoje apskaitytų pastatų sumą 4092,97 tūkst. Lt (lengvosios atletikos maniežo pastato verte).

Keturi Departamentui priklausančys pastatai (Ledo rūmų priestatas Kaune, tiras Garliavoje, Molėtų bazė ir stadiono „Vingis“ pastatas) nėra teisiškai įregistruoti Nekilnojamojo turto registre, nesutvarkyta Departamentui priklausančių statinių, kurių vertė yra **3646, 89 tūkst. Lt** teisinė registracija. Po mūsų pastebėjimo Departamento generalinis direktorius 2004 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr.V-155 įpareigojo sporto bazių ir investicijų skyriaus vedėją E. Matusevičių įregistruoti neturinčius teisinės registracijos pastatus, statinius ir žemę Nekilnojamojo turto registre ir teises į juos.

Departamento apskaitoje esančių pastatų (išskyrus administracinį pastatą), visų statinių ir dalies ilgalaikio turto naudotojai yra viešosios įstaigos ir sporto organizacijos, su kuriomis sudarytos panaudos sutartys nenurodant, koks ilgalaikis turtas perduodamas pagal panaudą. Sutartyse nurodoma tik perduodamo turto vertės suma. Todėl negalėjome pritaikyti audito procedūrų ir negalime nustatyti, koks ilgalaikis turtas perduotas pagal panaudos sutartis.

Sporto organizacijoms **17 011,1 tūkst. Lt** skirtų asignavimų apskaita Departamente nebuvo tvarkoma apskaitos registruose – memorialiniuose orderiuose, faktinės išlaidos nebuvo registruojamos asignavimų knygoje, bet buvo surašomos programų vykdymo statistinės ataskaitos pagal vykdytojus, priemones ir įvykdymą. Taip veikdamas Departamentas nesivadovavo minėtos Tvarkos 233, 237, 245 punktais.

Statistinėje ataskaitoje - 2003 m. sporto organizacijų finansavimas - faktinių išlaidų suma yra 12 542,8 tūkst. Lt, Finansinės atskaitomybės formoje Nr. 2 faktinių išlaidų suma yra 15 321,8 tūkst. Lt, iš jų apskaityta asignavimų knygoje 2831,1 tūkst. Lt ir neapskaityta **12 490,7 tūkst. Lt**. Federacijų pateiktus faktinių išlaidų duomenis (F. Nr. 2) palyginus su skirtais asignavimais nustatyta, kad federacijos faktinių išlaidų turėjo 97,90 tūkst. Lt daugiau negu gavo asignavimų, o kitos sporto organizacijos – 72,1 tūkst. Lt mažiau negu gavo asignavimų. **2108,6 tūkst. Lt** sporto organizacijoms buvo skirta be patvirtintų sąmatų. Departamentas nepakankamai kontroliavo biudžeto lėšas, skirtas programoms vykdyti, todėl jos buvo naudojamos ne pagal patvirtintas išlaidų sąmatas ir viršijant skirtus asignavimus, nesivadovaujant Lietuvos Respublikos Biudžetinių įstaigų įstatymo (1995 m. gruodžio 5 d. Nr. I-1113) 8 straipsnio 5 dalimi, kuri nurodo, kad gautus biudžeto asignavimus įstaigos naudoja racionaliai, taupiai ir tik pagal asignavimų valdytojų patvirtintas išlaidų sąmatas. Pažeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 17 punktas, kuris nurodo, kad naudoti biudžeto lėšas (įskaitant ir papildomai skirtas tais metais) be patvirtintos valstybės išlaidų sąmatos draudžiama.

Nebuvo tvarkoma atsiskaitymų su sporto organizacijomis apskaita pagal kiekvieną debitorių ir kiekvieną dokumentą, todėl negalėjome pritaikyti audito procedūrų ir negalime patvirtinti šių lėšų panaudojimo tikrumo ir teisingumo. Dėl to yra rizika, kad biudžeto lėšos gali būti panaudotos ne pagal paskirtį ir neteisingai apskaitytos. Po mūsų pastebėjimų Departamentas 2004 metais pasitvirtino apskaitos registrą 6 memorialinį orderį atsiskaitymų su sporto organizacijomis apskaitai tvarkyti.

Nepaprastųjų išlaidų sporto kompleksų statybai ir rekonstrukcijai 2003 metais buvo skirta 2000,0 tūkst. Lt. Audito metu nustatyta, kad Departamentas pervedė VŠĮ „Sportas ir poilsis“ atsiskaitymui su rangovais **314,46 tūkst. Lt** sumą, kurios ataskaitiniais metais viešoji įstaiga nepervedė rangovams. Šios lėšos nebuvo grąžintos į biudžetą. Departamentas nesivadovaudamas minėtos Tvarkos 239, 240 punktais netvarkė statybos išlaidų apskaitos, todėl finansinėje atskaitomybėje neteisingai – 5508,15 tūkst. Lt mažesne suma - buvo apskaityta universalios salės „Sportima“ nebaigta statyba. Departamentas nekontroliavo viešajai įstaigai skirtų asignavimų panaudojimo. Dėl to yra rizika, kad lėšos gali būti panaudotos ne pagal paskirtį ir neteisingai pateiktos apskaitos registruose ir ataskaitose.

1989 metais pradėtos universalios salės „Sportima“ statybos išlaidos buvo apskaitytos VŠĮ

„Sportas ir poilsis“ balanse. Po mūsų pastebėjimo pagal 2004 m. vasario 26 d. Universalios salės „Sportima“ nebaigtos statybos perdavimo ir priėmimo aktą Nr. 1 Departamentas apskaitė apskaitos registruose **17156,15 tūkst. Lt** nebaigtos statybos išlaidas ir 2004 metų pirmo ketvirčio finansinėje atskaitomybėje patikslino nebaigtos statybos išlaidas 5508,15 tūkst. Lt suma.

Atlikus žemės sklypų dokumentinį auditą nustatyta, kad metinės finansinės atskaitomybės (F. Nr.1) užbalansinėje sąskaitoje 01 (ilgalaikio išsinuomoto turto vertė) neteisingai apskaitytas VŠĮ „Lietuvos žiemos sporto centrai“ priklausantis **200,40 tūkst. Lt** vertės žemės sklypas ir neapskaityta pavaldžiai įstaigai Lietuvos olimpiniam sporto centrui priklausantis **1514,42 tūkst. Lt** vertės žemės sklypas. Kūno kultūros ir sporto departamento pavaldžios įstaigos Lietuvos Olimpinio sporto centro Kauno filialo naudojama valstybinė žemė neišforminta, nesudaryta žemės naudojimo sutartis, dėl to ji neapskaityta apskaitoje ir metinėje finansinėje atskaitomybėje. Taip pat neapskaityta Departamento statinių (kartodromas, stadionai ir t.t.) teritorijoje esanti žemė - nesivadovauta minėtos Tvarkos 38 ir 303 punktu.

Pagal Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1253) 4 straipsnio 6 punktą viešojo juridinio asmens vyriausiasis buhalteris arba apskaitos tarnybos vadovas atsako už tinkamą apskaitos tvarkymo kontrolę, atsiskaitymų kontrolę ir išankstinę finansų kontrolę, kurios metu nustatoma, ar ūkinės operacijos dokumentai yra tinkamai parengti ir ar ūkinė operacija yra teisėta.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 31 d. nutarimu Nr. 205 patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 2 punktu įstaigos vyriausiasis finansininkas (buhalteris) organizuoja buhalterinę apskaitą ir kontroliuoja, kad racionaliai ir taupiai būtų naudojami darbo, materialiniai ir finansiniai ištekliai, užtikrina, kad ataskaitiniai duomenys būtų teisingi. Vadovaujantis minėto nutarimo 19, 19.1, 19.2 punktais, vyriausiasis finansininkas (buhalteris) kartu su įstaigos vadovu atsako, jeigu neteisingai tvarkoma buhalterinė apskaita, ne laiku pateikiama arba yra klaidinga buhalterinė ataskaita, nesilaikoma ūkinę-finansinę veiklą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.

Pastebėjimai ir rekomendacijos

Audituotu laikotarpiu Departamento generalinio direktoriaus įsakymu Nr. 480 „Dėl finansų kontrolės taisyklių tvirtinimo“ patvirtintas finansų kontrolės vadovas. Tačiau Departamente nėra vidaus kontrolės, užtikrinančios Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. 139 patvirtinto Finansų kontrolės vadovo 15 punkto kontrolės reikalavimų laikymąsi, programoms vykdyti skirtų lėšų teisingą panaudojimą ir finansų kontrolės procedūrų veikimą visose apskaitos srityse.

Departamento vadovybė ėmėsi priemonių sutvarkyti buhalterinės apskaitos vedimą ir įdiegti vidaus kontrolės procedūras, kurias užtikrintų Lietuvos Respublikos Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1253) nuostatų įgyvendinimą ir sušvelnintų galimos rizikos padarinius.

Po mūsų pastebėjimo Departamentas patvirtino apskaitos registrų formas, parengė naujas bendradarbiavimo su sporto organizacijomis sutartis, kuriose nustatyta skiriamų programoms vykdyti biudžeto lėšų panaudojimo ir atsiskaitymo tvarka.

Atliktos inventorizacijos duomenimis 2004 metų pirmą ketvirtį suvestiniame apskaitos registre Didžioji knyga užregistruotos ištaisomosios apyvartos.

Remiantis atlikto audito rezultatais Departamento vadovybei rekomenduojame:

- atskirti sporto priemonių rengimo, vykdymo ir atsiskaitymo už įvykdytas priemones funkciją nuo buhalterinės apskaitos funkcijos;
- atsisakyti ilgalaikio, trumpalaikio turto ir medžiagų grupavimo apskaitos registruose pagal finansavimo šaltinius.

Finansinio audito 5-ojo departamento
direktorė

Daiva Bakutienė

Valstybinė auditorė

Aiva Kaziliūnienė

Susipažinau:

Kūno kultūros ir sporto departamento
Generalinio sekretoriaus pavaduotojas

Evaldas Skyrius

Finansų skyriaus vedėja-vyriausioji finansininkė

Irena Andrijauskaitė